ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ പഞ്ചസപ്തതിതമോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ പഞ്ചസപ്തതിതമോഽധ്യായഃ ॥

രാജോവാച
അജാതശത്രോസ്തം ദൃഷ്ട്വാ രാജസൂയമഹോദയം ।
സർവേ മുമുദിരേ ബ്രഹ്മൻ നൃദേവാ യേ സമാഗതാഃ ॥ **1** ॥

ദുർയോധനം വർജയിത്വാ രാജാനഃ സർഷയഃ സുരാഃ ।
ഇതി ശ്രുതം നോ ഭഗവംസ്തത്ര കാരണമുച്യതാം ॥ **2** ॥

ഋഷിരുവാച
പിതാമഹസ്യ തേ യജ്ഞേ രാജസൂയേ മഹാത്മനഃ ।
ബാന്ധവാഃ പരിചർയായാം തസ്യാസൻ പ്രേമബന്ധനാഃ ॥ **3** ॥

ഭീമോ മഹാനസാധ്യക്ഷോ ധനാധ്യക്ഷഃ സുയോധനഃ ।
സഹദേവസ്തു പൂജായാം നകുലോ ദ്രവ്യസാധനേ ॥ **4** ॥

ഗുരുശുശ്രൂഷണേ ജിഷ്ണുഃ കൃഷ്ണഃ പാദാവനേജനേ ।
പരിവേഷണേ ദ്രുപദജാ കർണോ ദാനേ മഹാമനാഃ ॥ **5** ॥

യുയുധാനോ വികർണശ്ച ഹാർദിക്യോ വിദുരാദയഃ ।
ബാഹ്ലീകപുത്രാ ഭൂർയാദ്യാ യേ ച സന്തർദനാദയഃ ॥ **6** ॥

നിരൂപിതാ മഹായജ്ഞേ നാനാകർമസു തേ തദാ ।
പ്രവർതന്തേ സ്മ രാജേന്ദ്ര രാജ്ഞഃ പ്രിയചികീർഷവഃ ॥ **7** ॥

ഋത്വിക്സദസ്യബഹുവിത്സു സുഹൃത്തമേഷു
സ്വിഷ്ടേഷു സൂനൃതസമർഹണദക്ഷിണാഭിഃ।
ചൈദ്യേ ച സാത്വതപതേശ്ചരണം പ്രവിഷ്ടേ
ചക്രുസ്തതസ്ത്വവഭൃഥസ്നപനം ദ്യുനദ്യാം ॥ **8** ॥

മൃദംഗശംഖപണവധുന്ധുർയാനകഗോമുഖാഃ।
വാദിത്രാണി വിചിത്രാണി നേദുരാവഭൃഥോത്സവേ ॥ **9** ॥

നർതക്യോ നനൃതുർഹൃഷ്ടാ ഗായകാ യൂഥശോ ജഗുഃ।
വീണാവേണുതലോന്നാദസ്തേഷാം സ ദിവമസ്പൃശത് ॥ **10** ॥

ചിത്രധ്വജപതാകാഗ്രൈരിഭേന്ദ്രസ്യന്ദനാർവഭിഃ।
സ്വലങ്കൃതൈർഭടൈർഭൂപാ നിർയയൂ രുക്മമാലിനഃ ॥ **11** ॥

യദുസൃഞ്ജയകാംബോജകുരുകേകയകോസലാഃ।
കമ്പയന്തോ ഭുവം സൈന്യൈർയജമാനപുരഃസരാഃ ॥ **12** ॥

സദസ്യർത്വിഗ്ദ്വിജശ്രേഷ്ഠാ ബ്രഹ്മഘോഷേണ ഭൂയസാ।
ദേവർഷിപിതൃഗന്ധർവാസ്തുഷ്ടുവുഃ പുഷ്പവർഷിണഃ ॥ **13** ॥

സ്വലങ്കൃതാ നരാ നാർയോ ഗന്ധസ്രഗ്ഭൂഷണാംബരൈഃ।
വിലിമ്പന്ത്യോഽഭിഷിഞ്ചന്ത്യോ വിജഹ്രുർവിവിധൈ രസൈഃ ॥ **14** ॥

തൈലഗോരസഗന്ധോദഹരിദ്രാസാന്ദ്രകുങ്കുമൈഃ।
പുംഭിർലിപ്താഃ പ്രലിമ്പന്ത്യോ വിജഹ്രുർവാരയോഷിതഃ ॥ **15** ॥

ഗുപ്താ നൃഭിർനിരഗമന്നുപലബ്ധുമേതദ്
ദേവ്യോ യഥാ ദിവി വിമാനവരൈർനൃദേവ്യഃ।
താ മാതുലേയസഖിഭിഃ പരിഷിച്യമാനാഃ
സവ്രീഡഹാസവികസദ്വദനാ വിരേജുഃ ॥ **16** ॥

താ ദേവരാനുത സഖീൻ സിഷിചുർദൃതീഭിഃ
ക്ലിന്നാംബരാ വിവൃതഗാത്രകുചോരുമധ്യാഃ।
ഔത്സുക്യമുക്തകബരാച്ച്യവമാനമാൽയാഃ
ക്ഷോഭം ദധുർമലധിയാം രുചിരൈർവിഹാരൈഃ ॥ **17** ॥

സ സമ്രാഡ് രഥമാരൂഢഃ സദശ്വം രുക്മമാലിനം।
വ്യരോചത സ്വപത്നീഭിഃ ക്രിയാഭിഃ ക്രതുരാഡിവ ॥ **18** ॥

പത്നീസംയാജാവഭൃഥ്യൈശ്ചരിത്വാ തേ തമൃത്വിജഃ।
ആചാന്തം സ്നാപയാഞ്ചക്രുർഗംഗായാം സഹ കൃഷ്ണയാ ॥ **19** ॥

ദേവദുന്ദുഭയോ നേദുർനരദുന്ദുഭിഭിഃ സമം।
മുമുചുഃ പുഷ്പവർഷാണി ദേവർഷിപിതൃമാനവാഃ ॥ **20** ॥

സസ്നുസ്തത്ര തതഃ സർവേ വർണാശ്രമയുതാ നരാഃ।
മഹാപാതക്യപി യതഃ സദ്യോ മുച്യേത കിൽബിഷാത് ॥ **21** ॥

അഥ രാജാഹതേ ക്ഷൗമേ പരിധായ സ്വലങ്കൃതഃ।
ഋത്വിക്സദസ്യവിപ്രാദീനാനർചാഭരണാംബരൈഃ ॥ **22** ॥

ബന്ധുജ്ഞാതിനൃപാൻ മിത്രസുഹൃദോഽന്യാംശ്ച സർവശഃ।
അഭീക്ഷ്ണം പൂജയാമാസ നാരായണപരോ നൃപഃ ॥ **23** ॥

സർവേ ജനാഃ സുരരുചോ മണികുണ്ഡലസ്ര -
ഗുഷ്ണീഷകഞ്ചുകദുകൂലമഹാർഘ്യഹാരാഃ।
നാർയശ്ച കുണ്ഡലയുഗാലകവൃന്ദജുഷ്ട -
വക്ത്രശ്രിയഃ കനകമേഖലയാ വിരേജുഃ ॥ **24** ॥

അഥർത്വിജോ മഹാശീലാഃ സദസ്യാ ബ്രഹ്മവാദിനഃ।
ബ്രഹ്മക്ഷത്രിയവിട്ശൂദ്രാ രാജാനോ യേ സമാഗതാഃ ॥ **25** ॥

ദേവർഷിപിതൃഭൂതാനി ലോകപാലാഃ സഹാനുഗാഃ।
പൂജിതാസ്തമനുജ്ഞാപ്യ സ്വധാമാനി യയുർനൃപ ॥ **26** ॥

ഹരിദാസസ്യ രാജർഷേ രാജസൂയമഹോദയം।
നൈവാതൃപ്യൻ പ്രശംസന്തഃ പിബൻ മർത്യോഽമൃതം യഥാ ॥ **27** ॥

തതോ യുധിഷ്ഠിരോ രാജാ സുഹൃത്സംബന്ധിബാന്ധവാൻ।
പ്രേമ്ണാ നിവാസയാമാസ കൃഷ്ണം ച ത്യാഗകാതരഃ ॥ **28** ॥

ഭഗവാനപി തത്രാംഗ ൻയവാത്സീത്തത്പ്രിയങ്കരഃ।
പ്രസ്ഥാപ്യ യദുവീരാംശ്ച സാംബാദീംശ്ച കുശസ്ഥലീം ॥ **29** ॥

ഇത്ഥം രാജാ ധർമസുതോ മനോരഥമഹാർണവം।
സുദുസ്തരം സമുത്തീർയ കൃഷ്ണേനാസീദ് ഗതജ്വരഃ ॥ **30** ॥

ഏകദാന്തഃപുരേ തസ്യ വീക്ഷ്യ ദുർയോധനഃ ശ്രിയം।
അതപ്യദ് രാജസൂയസ്യ മഹിത്വം ചാച്യുതാത്മനഃ ॥ **31** ॥

യസ്മിൻ നരേന്ദ്രദിതിജേന്ദ്രസുരേന്ദ്രലക്ഷ്മീ -
ർനാനാ വിഭാന്തി കില വിശ്വസൃജോപക്ലൃപ്താഃ।
താഭിഃ പതീൻ ദ്രുപദരാജസുതോപതസ്ഥേ
യസ്യാം വിഷക്തഹൃദയഃ കുരുരാഡതപ്യത് ॥ **32** ॥

യസ്മിംസ്തദാ മധുപതേർമഹിഷീസഹസ്രം
ശ്രോണീഭരേണ ശനകൈഃ ക്വണദംഘ്രിശോഭം।
മധ്യേ സുചാരു കുചകുങ്കുമശോണഹാരം
ശ്രീമൻമുഖം പ്രചലകുണ്ഡലകുന്തലാഢ്യം ॥ **33** ॥

സഭായാം മയക്ലൃപ്തായാം ക്വാപി ധർമസുതോഽധിരാട്।
വൃതോഽനുജൈർബന്ധുഭിശ്ച കൃഷ്ണേനാപി സ്വചക്ഷുഷാ ॥ **34** ॥

ആസീനഃ കാഞ്ചനേ സാക്ഷാദാസനേ മഘവാനിവ।
പാരമേഷ്ഠ്യശ്രിയാ ജുഷ്ടഃ സ്തൂയമാനശ്ച വന്ദിഭിഃ ॥ **35** ॥

തത്ര ദുർയോധനോ മാനീ പരീതോ ഭ്രാതൃഭിർനൃപ।
കിരീടമാലീ ൻയവിശദസിഹസ്തഃ ക്ഷിപൻ രുഷാ ॥ **36** ॥

സ്ഥല്യേഽഭ്യഗൃഹ്ണാദ് വസ്ത്രാന്തം
ജലം മത്വാ സ്ഥല്യേഽപതത്।
ജലേ ച സ്ഥലവദ് ഭ്രാന്ത്യാ
മയമായാവിമോഹിതഃ ॥ **37** ॥

ജഹാസ ഭീമസ്തം ദൃഷ്ട്വാ സ്ത്രിയോ നൃപതയോഽപരേ।
നിവാർയമാണാ അപ്യംഗ രാജ്ഞാ കൃഷ്ണാനുമോദിതാഃ ॥ **38** ॥

സ വ്രീഡിതോഽവാഗ്വദനോ രുഷാ ജ്വലൻ
നിഷ്ക്രമ്യ തൂഷ്ണീം പ്രയയൗ ഗജാഹ്വയം।
ഹാഹേതി ശബ്ദഃ സുമഹാനഭൂത് സതാ -
മജാതശത്രുർവിമനാ ഇവാഭവത്।
ബഭൂവ തൂഷ്ണീം ഭഗവാൻ ഭുവോ ഭരം
സമുജ്ജിഹീർഷുർഭ്രമതി സ്മ യദ്യശാ ॥ **39** ॥

ഏതത്തേഽഭിഹിതം രാജൻ യത് പൃഷ്ടോഽഹമിഹ ത്വയാ।
സുയോധനസ്യ ദൗരാത്മ്യം രാജസൂയേ മഹാക്രതൗ ॥ **40** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം
സംഹിതായാം ദശമസ്കന്ധേ ഉത്തരാർധേ
ദുർയോധനമാനഭംഗോ നാമ പഞ്ചസപ്തതിതമോഽധ്യായഃ ॥